

כריתות כ: (תחילת הפרק) עד כב. (מול החרב של רבנו גרשום)

ביאורי מושגים
 ראוי למאכל - כדי שחפץ מסוים יקבל טומאה עליו להיות ראוי למאכל אדם בדווקא.
 אבל אם חפץ כבר היה טמא הוא מופקע מטומאתו רק כשיפסל ממאכל כלב, ולא כשיפסל ממאכל אדם.
 (זאת שיטת הרמב"ם, הראב"ד קיצוני יותר וסובר שאפילו כשחפץ רק ראוי לקבל טומאה הוא יופקע מקבלת טומאה רק כשיפסל ממאכל כלב)

אמנם כשחשבו על בשר אדם מחיים הוא מטמא טומאת אוכלין. אבל כאן מתייחסים רק למצב שאחרי המיתה.

בשר אדם (לאחר מותו)
 תמיד מטמא טומאה חמורה. **בשר בהמה (לאחר מותה)**
 1. יש בו כזית וניתן לגעת בו - מטמא טומאה חמורה (טומאת נבילות).
 2. יש בו פחות מכזית או אם הוא מכוסה בבצק ולא ניתן לגעת בו - מטמא טומאת אוכלין (טומאה קלה)

ה'כלל הפרט והכלל' כאן הינו רק לשיטתו של ר' ישמעאל.
 ר' ישמעאל סבור שגם כשהכלל הראשון שונה מהשני לומדים 'כלל ופרט וכלל'

משנה
דמים אלו אסורים בכרת:
 דם היוצא בשעת יציאת הנפש, וכן דם שמקיזים מבעל חיים חי.
 האיסור תקף בכל הבהמות, החיות והעופות בין הטהורים ובין הטמאים.
דמים אלו אסורים בלאו:
 דם טחול, דם הלב, דם ביצים, ודם תמצית.
 ר' יהודה: על דם תמצית חייבים כרת.
 דם חגבים - מותר.

מהתורה מותר דם אדם. חכמים אסרו דם אדם שפירש. (אותו דין תקף גם בחלב אדם)

מהמילים 'אף כל' שבבריתא אנו מרבים דם כזו לאיסור. זאת בהנחה שכזו הינו מין ייחודי. אם הוא ספק בהמה או חיה אין צורך בריבוי מיוחד.

האוכל דם שרצים:
 חייב על איסור אוכל שרץ, פטור מאיסור אוכל דם. נפ"מ אם התרו בו משום דם שפטור ממלקות.

'כל דם לא תאכלו... לעוף ולבהמה... נפש אשר תאכל דם' - כלל ופרט וכלל אי אתה דן אלא כעין הפרט.
לפיכך איסור דם תקף בתנאים הבאים:
דבר שיש בו טומאה קלה - למעט דם אדם (שאינו בו טומאה קלה)
דבר שיש בו טומאה חמורה - למעט דם שרצים (שאינו בו טומאה חמורה - טומאת משא),
דבר שיש בו איסור והיתר - שהוא אסור קודם שחיטה - למעט דם דגים וחגבים המותרים קודם שחיטה,
דבר שהוא מין בשר - למעט דם ביצים.

מנין ששאר מיני האיסורים נוהגים בכזו:
חלב - מ'כל חלב',
נבלה - מ'כל נבלה',
גיד הנשה - התורה תלתה את האיסור ב'כף הירך',
טומאה ושחיטה - סברא. (כפי שריבו אותו לחלק מהדברים, כך סביר שירבו אותו גם לעניינים אלו)

האוכל דם דגים וחגבים: מותר, בתנאי שיש סימן שזה מדגים או חגבים (למשל קשקשים בתור הדם)

במשנה שלנו כתוב שעל דם הלב אין חייבים כרת. ואכן יש דם הספוג בלב - שאסור רק בלאו, ויש את הדם שהגיע ללב בשעת השחיטה ואסור בכרת.

ר' זירא: לא עובר על איסור רק בלב עוף, כיוון שאין בו כזית. על לב בהמה גדולה שיש כזית חייב כרת.

ברייתא
 כיצד מכשירים את הלב: קורעו ומוציא את דמו, לא קרעו - לא עבר על איסור.